

**Силабус освітнього компоненту
ОК 15 Дошкільна лінгводидактика**

Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Основна
Мова викладання	українська
Цілі	Мета викладання навчальної дисципліни «Дошкільна лінгводидактика» є озброєння майбутніх фахівців теоретичними знаннями, лінгвістичними, лінгводидактичними, психофізіологічними засадами навчання рідної мови та формування професійно-мовленнєвої компетентності щодо розвитку мовлення 6 дітей дошкільного віку, навчання їх рідної мови, виховання мовленнєвої культури відповідно до державних стандартів вищої школи та Базового компонента дошкільної освіти України
Результати навчання	• теоретико-методологічні - знання наукових філософських, психологічних, природничих засад побудови методики навчання рідної мови в дошкільному закладі; • лінгвістичні - озброєння студентів науковими знаннями з мовознавства, які є обов'язковою умовою ефективності розробки навчальних технологій мовленнєвої діяльності та спілкування дітей дошкільного віку з кожного розділу методики; • когнітивні - ознайомлення майбутніх вихователів з Базовим компонентом дошкільної освіти, Базовою й тематичними програмами, та навчально-методичними посібниками з розвитку мовлення дітей на різних етапах дошкільного дитинства; • лінгводидактичні - озброєння студентів варіативними технологіями розвитку мовлення і навчання дітей від народження до 6 років рідної мови; формування у них системи лінгводидактичних знань, умінь і навичок; • проективно-прогностичні - формування у студентів умінь і навичок планування різних видів роботи з розвитку мовлення: в різних вікових групах; з дітьми різних категорій і за різних соціальних умов (обдаровані діти, діти з тимчасовими затримками мовленнєвого розвитку, діти з мовленнєвими вадами, діти що виховуються в дошкільних закладах різного типу (спеціалізованих, профільних і та ін.), У дитячих будинках та будинках немовлят, у сім'ї); • корекційні - прищеплення студентам навичок коригування відхилень і вад у мовленні дітей, що виникли за різних причин; • аксіологічні - формування в майбутніх вихователів знань, умінь і навичок оцінки і контролю за навчально-мовленнєвою діяльністю як дітей, так і за організацією і здійсненням навчально-мовленнєвої діяльності вихователями дошкільних закладів. Програмні компетентності КС-1. Здатність організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з

	використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій. КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти. КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти. КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці Програмні результати навчання (ПРН) ПРН01 Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні. ПРН02 Упроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу. ПРН07 Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти. ПРН08 Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень. ПРН09 Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики. ПРН10 Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.
Зміст	Тема 1. Теоретико-методологічні засади дошкільної лінгводидактики. (2год.- л.) Тема 2. Методика словникової роботи в дошкільному закладі. (2год.- л.) Тема 3. Зміст, засоби, форми, методи і прийоми розвитку мовлення дітей. (4год.- пр.) Завдання для самостійної роботи: - Зробіть письмовий аналіз Базового компонента дошкільної освіти в Україні (Дошкільне виховання. – № 9. – 2012. – С. 15–18) щодо розвитку мовлення дітей дошкільного віку. - Проаналізуйте зміст усіх чинних програм дошкільної освіти щодо визначення в них змісту та завдань роботи з дітьми з розвитку мовлення. - Підберіть систему ігор і вправ на розвиток словника, граматичної правильності мовлення, звукової культури мовлення. - Доберіть, користуючись мережею Internet, відеоматеріали, які сприятимуть розвитку мовлення та творчості дітей старшого дошкільного віку. - Підготувати по 10 дидактичних ігор на розвиток словника, граматичної правильності мовлення. - Скласти конспекти занять для молодшої, середньої та старшої групи (тематичні і комплексні).

	7. Підібрати прислів'я, приказки (по 10) для дітей різної вікової категорії. 8. Підібрати сюжетні та пейзажні картини для опису. 9. Підготувати систему вправ для підготовки руки дитини до письма.
Курс/семестр	I / II
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 4 год., Семінарські/практичні - 4 год., Самостійна робота - 106 год. Екзамен
Кафедра	Кафедра методик дошкільної та початкової освіти, кабінет № 53, e-mail: kdpukmnpn@ukr.net
Викладач	кандидат пед. наук, Котелянець Ю.С.
Контактна інформація	e-mail: youliana15@i.ua
Система оцінювання	Політика виставлення балів. Вимоги викладача максимальна концентрація зусиль на формування та розвиток комунікативних навичок у студентів; - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - опрацювання теоретичного матеріалу, проходження тестування в дистанційній формі навчання, виконання індивідуальних творчих завдань; - опрацювання і підготовка до дискусій з приводу матеріалу, викладеного в методичних рекомендаціях до самостійної роботи; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації». «відмінно» – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами; «добре» – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках; «задовільно» – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; «незадовільно» – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Література	Література для вивчення дисципліни. 1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. Київ, 2012. 125с. 2. Білан О.І. Організація роботи і планування з навчання дошкільників розповідання засобами ілюстрації. Львів, 2003. 90с. 3. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і практика. Запоріжжя «Просвіта», 2000. 140с.

4. Богуш А., Шиліна Н. Мовленнєва готовність старших дошкільників до навчання в школі. Одеса, 2003. 110 с.
5. Богуш А.М. Готуємо руку дитини до письма. Тернопіль «Мандрівець», 1999. 190 с.
6. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник. Київ : Видавничий дім «Слово», 2011(2013). 704 с.
7. Богуш А.М. Методика розвитку рідної мови і ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі. Практикум. Київ : Вища школа, 1995. 80с.
8. Богуш А.М., Мовленнєва діяльність, мовленнєве спілкування, розвиток мовлення. Запоріжжя, 2011. 120с.
9. Богуш А.М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку. Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти. / А.М. Богуш, Н.В. Гавриш, О.В Саприкіна. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2009. 408 с.
10. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Організація художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. Київ : Слово, 2006. 82с.
11. Богуш А.М., Лисенко Н.В. Українське народознавство в дошкільному закладі. Київ: Вища школа, 2005. 152с.
12. Богуш А.М., Гавриш Н.В., Котик Т.М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному закладі. Одеса, 2012. 162с.
13. Богуш А.М., Малиновська Н.В. Перші кроки грамоти: передшкільний вік. Київ : «Слово», 2013. 420с.
14. Богуш А.М., Орланова Н.П., Зеленко Н.І., Лихолетова В.К. К., Методика розвитку мови і ознайомлення з навколишнім в дошкільному закладі. Київ : Вища школа, 2005. 412с.
15. Впевнений старт. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 62с.
16. Гавриш Н. Розвиток зв'язного мовлення дошкільнят. Київ, 2006. 100с.
17. Гавриш Н. Художнє слово і дитяче мовлення. Київ, 2005. 200 с.
18. Гончаренко А.М. Розвиток мовленнєвої компетенції старших дошкільників. Київ : Світич, 2009. 128с.
19. Дитина: програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк, К.І. Волинець, нук. Кер. Програмою: О.В. Проскура та ін.. / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг.. Київміськради (КМДА), Київ. У-нт ім. Б. Грінченка. 3-тє вид. доопр. Та доп. Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. 492 с.
20. Дошкільна лінгводидактика. Хрестоматія. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / Упорядник Богуш А.М. Частина I та II. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2005. 720 с.
21. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» /наук. кер. проекту: О. В. Огнев'юк; наук. ред. Н. В. Кудикіна, В. У. Кузьменко; авт.кол.: Е. В. Белкіна, Н. І. Богданець-Білоskalенко, О. Л. Богініч, З. Н. Борисова, М. С. Вашуленко [та ін.] / Мін. осв. і наук. мол. т спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ, ун-т ім. Б. Грінченка. 3-є вид. доопр. та доп. Київ, ун-т Б. Грінченка, 2012. 400 с.
22. Піроженко Т.О. Мовленнєве зростання дошкільника. Київ : Грайлик, 1999. 200с.
23. Товкач І. Є. Дидактичні ігри мовленнєвого змісту / А. В. Пасічник, І.

- Є Товкач // Ігрова діяльність у дошкільній освіті п'ятирічних дітей (педагогічний супровід до програми «Дитина») : навч.-метод. посіб. / Г. В. Беленька, В. М. Вертугіна, Ю. О. Волинець та ін.; за заг. ред. Н. В. Кудикіної. Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 118 с. 24.Товкач І. Любов до книги плекаємо з малку / Дошкільне виховання. 2012. № 11. 50 с.
- 25.Товкач І. Підготовка студентів до організації роботи з усвідомлення дошкільниками мовлення // Наука і освіта. №7. 2010. С.245-248.
- 26.Товкач І.Є Слово. Речення. Звуки: навчальний посібник для дітей старшого дошкільного віку : у 2 ч. Ч.1 Харків : В-во «Ранок». 2013. 80 с. (Серія «Віконечко у світ грамоти»).
- 27.Товкач І.Є. Формування мовленнєвої компетентності старшого дошкільника на заняттях / Стандарти дошкільної освіти: Збірник наукових робіт учасників всеукраїнської науково-практичної конференції: (11 квітня 2014 р., м. Київ) / редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа, В.І. Юрченко, Г.В. Бєленька. Київ, ун-т ім. Б.Грінченка, 2014. 350с.
- 28.Українське дошкілля. Програма розвитку дитини дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 263с.
- Додаткова**
1. Бенера, В. Є. Теорія та методика розвитку рідної мови дітей : навч.-метод. посіб. / В. Є. Бенера, Н. В. Маліновська. Київ : Слово, 2014. 382 с.
  2. Білан О. Навчання розповідання з використанням наочності. Старший дошкільний вік: методичний посібник / О.І.Білан. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 128 с.
  3. Білан О. Розповідання за ілюстраціями. Старший дошкільний вік. Київ : Шк. світ, 2011. 120 с.
  4. Білан О. Художньо-мовленнєва діяльність дітей старшого дошкільного віку. Львів: Проман, 2007. 64 с.
  5. А.Богуш, Н.Луцан. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. Навчально-методичний посібник. Київ : Видавничий дім: Слово, 2008. 256 с.
  6. Богуш А. Розвиток образного мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами поетичного гумору: навчю посіб. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2014. 200 с.
  7. Гавриш Н. Література в освітньому процесі: сучасні технології. // Дошкільне виховання, 2011. №2. С. 4-9.
  8. Затія-дивоглядія: Як зробити ляльковий театр другом кожної дитини / Авт.-упор.: О.Тимофєєва, О.Борисенко. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 164 с.
  9. Ігрові заняття з розвитку мовлення. 1-2 молодша група / Упорядник В.Сухар Харків : Ранок -НТ, 2008. 192 с.
  - 10.Ігрові заняття з розвитку мовлення. Середня група / Упорядник В.Сухар Харків : Ранок -НТ, 2008. 176 с.
  - 11.Ігрові заняття з розвитку мовлення. Старша група / Упорядник В.Сухар Харків : Ранок -НТ, 2008. 176 с.
  - 12.Крутій К. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Запоріжжя, 2005. 208 с. 13.Піроженко Т. Комунікативно-мовленнєвий розвиток дошкільника. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 152 с.
  - 14.Придумай слово: мовні ігри для дошкільнят / В.Сухар. Харків : Ранок, 2011. 160 с. 15.Семенюк Р. Сучасні вимоги до підготовки та

проведення занять із мовленнєвого спілкування з дітьми раннього та дошкільного віку. //Палітра педагога, 2009. №5. С. 15-16.

16. Шевцова О. Цікава грамати́ка. Пізнавально-ігрові комплекси з навчання грамоти. Харків : Основа, 2011. 192 с.

17. Яловська О. Пальчики дошкільнят: розвиваємо руку – розвиваємо мозок. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 228 с.

Інтернет-ресурси

1. Закон України «Про дошкільну освіту» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>

2. Богуш А. М. Про місце оцінки і оцінних суджень у мовленнєвому розвитку дітей. [Електронний ресурс] / А. М. Богуш // Дошкільна освіта. 2014. № 4 (6). Режим доступу: <http://goo.gl/6eZ0A5>.

3. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика : Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах : [підручник] / За ред. А. М. Богуш. Електронна версія за посиланням: <http://goo.gl/zqraJp>

4. Навчання грамоти дітей дошкільного віку